

Ca-Nostri

ANY TERCER NÚM 136

* QUINZENARI POPULAR *

INCA, 1 DE OCTUBRE DE 1910

ESTUDIS SOCIALS

EL CRISTIANISME HA REHABILITAT LA DONA CONSTITUINTLA ESPOSA I MARE.

Quant l'Evangeli no hagués fet res pus per la família que donar a n-el matrimoni per pedies fonamentades els tres grans principis de saintetat, d'indissolubilitat i d'unitat, ja nos hauria fet un immens servici. Gracies a n-aqueys principis qu'ella ha vulgarisats dins el món, la dona ja no serà pel seu homo la jugueta de ses capritxades. Ella ha trobat en el fogar el lloc i l'ofici que li pertoca. Els fíys que té de son matrimoni no estan exposats a que los manqui, per mor del divorci, l'esment y l'educació que no-més elles i sos pares poden donar convenientement. Empero l'Evangeli no ensenya unicament a n-els homes les lleys santes e inmutables que regen el matrimoni; també los fá present quines relacions y atencions mereix l'esposa y quins respectes se deuen haver de tenir a n-els infants.

Sant Pau, l'Apostol prodigiós y dexable de Jesucrist, interpreta el pensament de son Mestre i regonex que'l marit es el president de la família i que la dona li deu obediencia: «Dones,—escriu a la carta qu'enviá en els feells efessians—estau sotmeses a n-els vostros espouses, com a n-el Senyor; car el marit es cap de la dona, axí com Cristo es el cap de l'Esglesia qui es son cos i de la qual Ell es Salvador. Idó, de la matixa manera que l'Esglesia està sotmesa a Cristo, les dones deuen estar sotmeses a llur espòs en tota cosa» (Efes. V. 22—4.)

Empero després d'haver afirmat aquixa dependencia de l'esposa, l'Apostol afegex a continuació: «Espouses, estimau les vostres dones com Jesucrist ha estimat la seua Esglesia... voltros deveu estimarles com si fossen el vostre propi cos. Aquell qui estima sa dona, es a si metex que estima. Car, jamay ningú avorrex sa propia carn, sino que la no creix i li té cura, com Cristo ho fa am, l'Esglesia. Es per axò que l'homo deixará son pare y sa mare y s'unirà am sa dona y ells dos ja no farán més que una sola carn... En lo demés, que cada qual de voltros estimi s'esposa com a ell metex y que la dona respecti son marit» (Ib. V. 25, etz.)

Aquex llençatge es singularment nou, qui rompam totes les idees corrents aleshores y retorna a l'esposa sa dignitat tant de temps despreciada. La dona casada d'exser una simple esclava sens autoritat y sens drets, obliga-

da a sufriir tots els capritxos y totes les brutalitats d'un amo qui no veu sovint en ella mes qu'un ser inferior, incapás de conduirse y únicament creat per someterse a la seua voluntat y per prestarse a n-els seus plers. No. Ella ja es devenguda companyera d'ell, al qual s'hi es entregada am llibertat plena, ja li es igual, ja es la mare honorada dels seus fíys, la guardiana respectada de son fogar, l'angel d'un amor abans desconegut perque l'era trepitjat; y si ella deu testimoniarli a ell deferència y sumisió, aquesta sumisió y deferència son llargament compensades am la tendresa, el respecte y la protecció que l'enrevolten confiadament.

La dona, esposa y mare, no beneirà abastament el be qu'ha rebut de l'Evangeli. Ell l'ha encontrada en estat ignominiós de rebaixament y de desprecí; y l'ha pujada, l'ha rehabilitada, l'ha col·locada com d'alt una especie d'altar domèstic al peu del qual pare e infants rendexen tribut de respecte y d'amor. Qu'compari la situació d'are am la situació d'altre temps, y se veurà quantes coses deu a les ensenyances de Cristo.

«Aquesta millora de la situació de la dona—diu M. Laboulaye—es deguda claríssimamente a les influencies cristianes. No es per suavisació insensible que les lleys romanes son arribades aquí; llurs principis no duyen semblants conseqüències. Axò va esser per un canvi complet de la legislació que les idees cristianes s'obrien pas y asseguraren a la dona una justa preponderància. Aquesta revolució legal, que data de Constanti, va esser la consagració de la gran revolució social que havia comensada feya tres centurias. Es lo que no volen monprende aquells qui acusen a Constanti y Justiniá d'haver capgitrat la jurisdicció romana. Ali si, sens dubte capgitraen tota aquesta antiguedat pagana; emperò am l'intent de sustituir la duresa dels veys principis a n la suavitat dels principis cristians. Es axò qu'explica la persistència de les lleys romanes fins avuy en dia. Aquestes lleys qu'han romoses no són les lleys de la república, son les lleys dels emperadors cristians, es la moral cristiana realisada y cristalizada dins les institucions. Tot lo qu'era de Roma pagana s'ha secat s'es mort poc a poc: les branques vives únicament nos son vengudes del Cristianisme, y aquestes duran mentres duri aquixa divina Religió» (*Recherches sur la condition des femmes—Droit romain*, II, chap VII).

UN CATEQUISTA.

(Acabarà)

CONTEMPLANT

(AL PRIMER ANIVERSARI DE LA MORT DE MA BENVOLGUDA ESPOSA)

*Soliu som. Contemplant naturalesa
recort amics selectes quē finiren,
qu'ensibisms poètics prou sentiren
enamorats de l'art y la bellesa.*

*La santa poesia mitx compresa
perdura trionfalment, sobre'l món gira,
pot ser vora sa fossa, riu... suspira...
sa fossa sense llum... tota aridesa...*

*¡Oh pobre cor! ¿sospites per ventura
que sols sobre la terra hi ha fartura?
¿Que sols aquí refilen rossinyols?...*

*Descansa, doncs: els esperits qu'anys
no n'han perdut les gracies voladores:...
volen dins esclator de millors sols.*

MIQUEL DURÁN.

Inca 28 de Septembre de 1910.

Una carteta a n-el Papa

y la contestació de Pío X.

Els periòdics han parlat del decret ab qu'es mana que'l nins rebin la Comunió y cumplésquin el precepte pasqual desde que entrin a us de ralio, lo que es un dever quan tenen set anys poch més o manco. Desde ara quedará idò desautorizada la costum de fer combregar als nins al tenir deu, once y dotze anys.

El decret aquest sobre la primera Comunió, es estat rebut ab gaubansa en tots els països catòlics. Per demostrar aquesta alegria un ninet de Desvres (Pas de Calais, França), anomenat Gerard Vandénbrouque, va dirigir al Papa Pio X una carta qu'es una preciositat, y que volem reproduir, juntament ab la contestació que'l Soberà Pontífice doná al sentidíssim escrit del nin Gerard.

Deya l'escrit d'aquest:

Santíssim Pare:

Hi ha un ninet francés que s'atreveix a escriure a Vostra Santetat per expressar sa alegria profunda per poder rebre a Jesús. Jo tenc tot just set anys cumplits: podré idò fer la meva Primera Comunió! Quina alegria! Estim tant a Jesús Infant! Jo li pregare per Vostra Santetat, oh Sant Pare, perque vos servei llars anys, per protegir als germanets y germanetes meves de tota la França. Dignau-vos, oh Sant Pare, beneir al vostre petit fill;

vulgau benehir també als meus estimats pares y al meu germà que s'es acostat a la Sagrada Taula aquest mateix any. El vostre deu ser Gerard, oh Sant Pare, promet viure sempre com un bon cristià.

Gerard Vandebrouque»

El Papa ha volgut mostrar la seva satisfacció per aquests nobles sentiments, dirigint una carta autògrafa y un recor al ninet que li havia escrit. L'escrit papal està concebut en aquests termes:

«Mon estimat Gerard:

La teva carteta m'ha consolat en gran manera, puis si, com diu el Psalmista, es per la boca dels ninets y dels infants de llet que Deu reb lloança perfeta, essent ell mateix qui deslliga la seva llengua, per lo que'l mateix Deu es qui volia aquell Decret referent a la primera Comunió dels ninets.

Jo't don les gracies per aquesta consolació, y més encara per les oracions que farás per mi al bon Jesús quan dins alguns dies el rebrás en la Santa Comunió. Així, en regonegement t'envi per aquesta festa una petita memòria y pregare per tu, perquè't conservi sempre bò com a n-aquell dia, per consolació de tots els teus estimats.

Per lo tant, benvolgut Gerard, concedesc en coral efecte, a tu, a los estimats pares, al teu bon germà y a tots als ninets de Fransa, perquè t'imitin en fer aviat la Santa Comunió per demostrar el seu amor a Jesús, una benedicció molt especial.

Del Vaticà, 2 Septembre 1910

PIO X, PAPA.»

Una bella llissó

A n-els nostros temps de llibertat y civilització s'ofen y s'insulta impunement als ministres de Deu. El vestit talar a dins alguns redols de la Societat ja no's digne de respecte. Passa un capellá y als minyons del carrer lo saluden imitant el cant del corp y les persones mes crescudes no tenen més Ave pel Sacerdot que les ignominioses paraules de *sac de carbó, escrabet, bestia negre* etz. etz. ¡Es el progrés del temps qu'ha urbanitat la llengua humana!

Idò be, aquesta gent tan educada qu'aprengu avuy, qu'aprengu d'en Josué Carducci. Ell ha cantat un himne a Satanás contra Deu y contra l'Iglesia, pero personalment va respectar sempre les persones religioses. Un dia després de pujar a la càtedra esplicava la seva llissó a un bon estol d'estudiants, quant de sopte s'obri la porta y entrà un capellá també dexable seu. A n-el mateix instant s'axeca un desvergonyit y llegítim representant d'aquella estudiantessa; interromp al professor y crida amb veu forta: *entra l'obscurantisme.*

En Carducci'l va sentir; calla, mira una y un'altra vegada el dexable imprudent, s'axeça fet un fíger y tirant un llibre a n-el cap d'aquell jove mal educat, crida amb totes les seues forces: *entri l'obscurantisme, però surti la villanta.*

Ben dit y ben fet.

¡Q i'ho seria de bo, que llegissen aquesta història molts d'estudiants y no-estudiants dels nostros dies, que sempre tenen la boca plena d'impertinencies per dirigir als ministres del altar!

Xiclet.

Impresión de las Llagas de San Francisco

ROMANCE.

Predicando con ejemplos y más bien que con palabras el pobrecito de Asís por el mundo caminaba.

Los carismas interiores que el Señor le prodigara, no pudiendo contenerse en el recinto del alma, salían como torrentes del fondo de su garganta convertidos en mil cánticos de su Dios en alabanza.

Las florecillas del campo que la mano de Dios planta le inducian a exclamar sin atrevirse a tocarlas

«ya sé lo que me decis que amo a Dios» y más le amaba, con aquel amor tan puro en que el Serafín se infama.

Predicando con ejemplos y más bien que con palabras el pobrecito de Asís por el mundo caminaba, ocultando sus virtudes

con una humildad sin tasa que a los ojos de los hombres por loco a veces pasaba; más Dios, a quien le complacen los humildes y le agradan queriéndole conceder de su amor pruebas palmarias, determinó que Francisco en el cuerpo le imitara, como ya por las virtudes imitábale en el alma.

Llamóle con suaves toques, inspiróle con su gracia y, acudió el nuevo Abraham a la voz que le llamaba

del Tabor del monte Alberna en la cumbre solitaria.

De rodillas sobre el suelo de las rocas elevadas cuyos enormes picachos a los cielos se levantan, postrado sobre las peñas que circuyen en sus plantas precipicios insondables y cavernas delitadas.

Francisco medita en Dios con ayunos y con lágrimas extasiado ante la vista del soberbio panorama,

y en aquel nuevo Calvario que el Señor le revelara pidele tener con El más perfecta semejanza, discutiendo con la mente sobre su pasión sagrada.

De su corazón las fibras conmovidas por la gracia pidele ser enclavado en la Cruz con cuerpo y alma,

pidele que su cabeza

cruzen espinas amargas,

pidele que su costado

fuerza abierto con la lanza,

que sus manos y sus pies duros clavos traspasaran.

Predicando con ejemplos y más bien que con palabras el pobrecito de Asís por el mundo caminaba y un dia, dia feliz, en su risueña mañana cerca del dia en el que celebra la Iglesia santa la Exaltación de la Cruz con pompas extraordinarias, mientras extático el santo entre místicas plegarias en los divinos misterios fervoroso meditaba, de hinojos en la vertiente de la altísima montaña ve que un puro Serafín con sus bellisimas alas, desciende desde los cielos cruzando veloz las auras y al llegar cerca de sí con las alas desplegadas vé de un ser crucificado la figura veneranda y... poderosa corriente que del Serafín dimana es inducida á Francisco, que se turbó, se anonada y entiendo la visión en amor de Dios se abrasta.

Predicando con ejemplos y más bien que con palabras el pobrecito de Asís por el mundo caminaba, y aunque su grande humildad tanto luchó en ocultarlas en su costado derecho, en sus pies y manos santas se veian las señales rubicundas de las llagas, que Dios, queriéndole dar de su amor pruebas palmarias, quiso imprimir en su cuerpo para que en él le imitara como ya por las virtudes imitábale en el alma.

CARLOS TENAS AZNAR

Seminarista

Publicacions Rebudes

El valent y agrado: setmanari «La Bandera Regional» que tants bons paxxons de riayes mosta pagar en les seves agudes caricatures, acaba de publicar un follet sobre *Las Cortes de Cádiz* ab motiu de la celebració del seu primer centenari, escrit per D. Juan M. Roma.

Conté: son origen, sa constitució, els seus fets y consequencies.

Perque nostros lectors se fassen càrrec de les tendencies de l'esmentat follet y de lo que foren les Corts de Cádiz ne copiam la

CONCLUSIÓN: HOY COMO AYER

He ahí todo lo que esencialmente le ocurre a un estudiós, si es patriota, al resumir sus ideas sobre las Cortes de Cádiz. No será de más que, al celebrar los otros su centenario, lo hayamos recordado.

Todo lo de aquellas Cortes, excepto algunos detalles de menor cuantía, es censurable, antipatriótico, antirreligioso, antiespañol, tanto, que de ahí dimana «como legalidad ideal» el destrozo más horrendo del alma española: *ni Dios, ni Patria, ni Rey.*

Estamos en el Centenario. Y siendo esto

así, es lògico que los liberales de todo cuero, reunidos en apretado haz, celebren aquella abominable asamblea, que todo lo hizo mal, excepto alguna que otra copia de la constitución medioeval española.

Los liberales de hoy, como los liberales de ayer, tienen sus padres legítimos en aquellos legisladores ligeros y antipatriotas. Copiar á Briand ó á Waldeck-Rousseau ó á Combes de hoy es copiar á Voltaire, Syeyes ó Napoleón de ayer. Visitar en Rambouillet á Fallières, para recibir órdenes, no se diferencia de visitar á Napoleón en Bayona, para recibir inspiraciones. Copiar la ley del cando francés y traducirlo en español, no lleva diferencia alguna á coger la Constitución de Bayona y llevarla á Cádiz mal traducida. Estar á las órdenes de la Masonería cosmopolita presidida por el italiano Natán y el Rey Eduardo VII, es lo mismo que estar sujetos al conde de Grases, Gran Oriente francés, y á Napoleón I.

Hoy como ayer. Mañana como hoy.

Los tradicionalistas debemos divulgar esta estructura de las Cortes de Cádiz, para hacerlas aborrecibles, como se merecen, ante el heroico pueblo español. Y para oponer fecha á fecha y centenario á centenario y política á política, celebremos con entusiasmo el centenario del insigne Balmes, que nació el año mismo de reunión de aquellas Cortes nefandas, y que, representación genuina de la España tradicionalista, es y representa todo lo contrario de aquellas Cortes de triste recordación.

Está bien que ministro como Julio Borell, el colosal ignorante de las redacciones madrileñas, escoja, entre Balmes y las Cortes de Cádiz, á las Cortes de Cádiz. Es lógica la elección y estará allá el gacetillero del ministerio más en carácter. Pero nosotros, y con nosotros todos los españoles de corazón recto que conozcan la historia interna de aquel Congreso y conozcan asimismo el pensar y el sentir del insigne filósofo de Vich, hemos de alzar á la faz de la Patria toda, la estatua y la doctrina del gran pensador, diciendo á los hombres de buena voluntad:

—Este, este es España. Este —y no aquellos ignorantes clarafañes— debe ser nuestra luz, nuestro guía y nuestra bandera.

Manifestació del 2 d'Octubre

Demà, dia 2 d'Octubre, els catòlics espanyols estan preparats per fer una gran manifestació general contra la política anticlerical y antirreligiosa del Govern democrata.

Se coneix qu'a n'En Canalejas li fan mal d'us les manifestacions catòliques, massa heu ha manifestat en les coses que ha fetes y els pifols qu'ha tocat per desvirtuar la seva grandiosa importància.

Primé aturà la manifestació de Bilbao, després prohibí la de San Sebastià que va haver de prendre militarment per aturarla. Aleshores mudà de política, y deixà fer la de Catalunya; però el dilluns manifestà a n'els periodistes que allò havia estat un fracàs y, sortintli la criada respondona, vengueren les estadístiques que afirmen qu'es celebraren més de 160 APLECHS, que's manifestants eren 279,300 y que més de 305 oradors dirigien la paraula als catòlics protestants de la política canalejista.

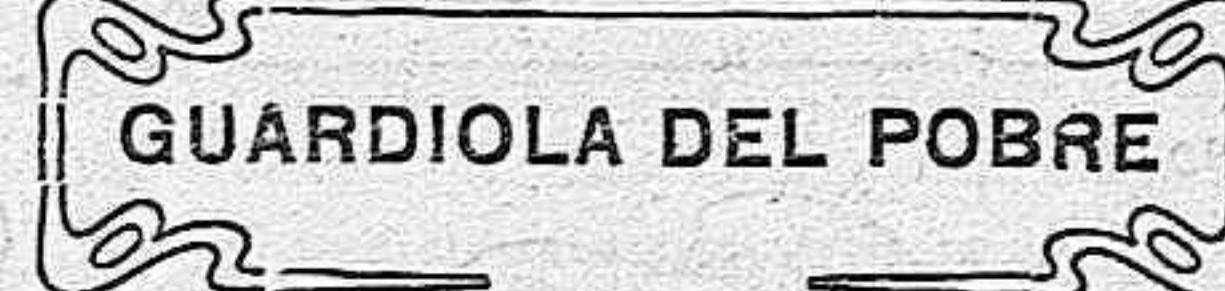
Per la manifestació de demà l'homo fa potedetes, y tot son emperorons y carregà el musoll a n'els governadors perque donin o nequin el permís, segon convengui a la pruden-

cia (masònica) en ses respectives províncies. En l'escusa que no embrassen el trànsit ordena que les autoritats senyalin la carrera qu'han de recorre, y ab això donar armes per poder fer deslluir l'esplendides de les manifestacions. Però de qui té més rebleta, es de la Junta Organissadora de Bilbau, iniciadora de tants d'entusiasmes, y així es que per tercera vegada los priva la manifestació.

El Sr. Canalejas, tot heu fa, segons diu, per evità desramament dc Sanc. Un poc de llogica Sr. President: ¿Si es així per que no fa aturar els miures que fan desramar sanc preiosa de torero, enviant tots els que poden veure Sant Pere?

* * *

Dexem En Canalejas, en los seus embuys y nerviositats que ben car li han de costar, y a anem tots, bons mallorquins, a n-el Rosari qu'es celebrarà demà a la Seu y a totes les parroquies de Mallorca, perque Deu Nostro Senyor, per intercessió de la Verge Maria, salvi la pobre Espanya del cataclisme que li està demunt. Fassem oracions fervents y constants, estimant més que nostres pregaries sien escoltades al Cel que nostres protestes a la terra. Deu, en noltres y sense noltres, pot fer naufragar el cavall y el cavaller Fareó modern dins les aigües del mar roig de la seva impietat.

—OBRES SON AMORS--

Suscripció dels devots de la Sagrada Família per regalar el dia de sa Festivitat plagues d'estalvis de 5 pessetes cada una a famílies necessitades y d'honorades costums en memòria de Jesús, Maria y Joseph, model de famílies cristianes.

Suma anterior 15'10

Una devota persona, a la Sagrada Família per una gracia rebuda 1'00—D. Pere d'Alcántara Mulet, perque la protesta del 2 d'Octubre sia poderosa per desbaratar els plans artificiosos de les avansades del infern 2'00.

Total 17'10.

Croníco d'Inca

Octubre de 1910

Dia 19.—Reben un *memorandum* de D. Ignaci Figuerola, de Palma, en que mos fa a sabre que acaba de tornar de les principals capitals del País y Estranger, de efectuar compres propies per la vinent temporada del hivern.

Dia 25.—La majoria conservadora del Ajuntament y altres distingides persones d'Inca passen a n-el poblet de Biniamar a saludar lo Exm. D. Antoni Maura, aon es en la seva Senyora, D.ª Esperanza Gamazo, a honorá la primera pedra de la nova iglesia que s'ha de construir. Lo Rdñ. Sr. Bisbe la beneí.

—A n-el Cementeri d'Inca continua, a les 4 y mitja de la tarde, la novena d'ànimes.

—A n-el carré de Mallorca una bestia se fa per d'una bicicleta y gira el carretó quedant un passatger ab un peu desviat. Despus hi va haver un'altra girada. No aguantant per sustos, cada punt els veïnats hem de corre a prestar auxili. Si no se deixás

corre per dins la població no hi hauria tantes travalades y se evitaria el perill en que sempre seguit estàm per aquesta capamuntada pels infants del carré.

Y encara no havem dit tot lo que passa a n-aquest ditxós carré! Qualca dia sentim unes oloretes que embalsamen, de carn de bestia de carnatje frita que fan entrar en gana a un mort. Mes callèm que tant meteix no s'hi posará remey.

Dia 29.—Se fa la processó, votada per la villa, per l'aniversari dels prodigiosos suors del Sant Cristo d'Inca.

Per tercera vegada insistim en la proposta de posar una lápida de mármol en el lloc aon se verificà el prodigi, que recordás en rics caràcters l'història dels suors de nostre Sant Cristo. A tal lloc ara s'hi han fets uns nous casats, l'amo poc interès hi ha de tenir que dins casseva se puguen puntualisar tant dolçes recordances; però nostres autoritats que devén mirar per l'història patria y per petuar a fe de l'avior s'honorarien en gran manera fent construir dita lápida y posantla a l'enfront del carré de Palmer a n-el lloc que correspon.

BOLLETÍ COMERCIAL

Preus que retgiren dijous passat

	Pessetes:
Bessó	el quintá de
Blat	la cortera de
Xeixa	id
Ordi	id
Ordi foraster	id
Sivada	id
Idem. forastera	id
Faves cuïtores	id
Idem orninaries	id
Idem. pel bistriá	id
Blat de les indies	id
Monjetes de confit	id
Idem. blanques	id
Safrá s'unsa	id

91'50

17'00

18'00

10'60

09'50

08'50

07'50

18'50

18'00

17'00

16'00

30'00

27'00

03'00

Secció de Cultos

Dia 2, a Sant Domingo festa de la Mare de Deu del Roser.

Hi haurà completes la nit abans. A les 7 del matí Comunió General, a les 9 y mitja Tercia cantada y Ofici Major en sermó. Al capvespre: Vespres, processó per la Vila y tot seguit sermó y solemne bendició de rosaris.

Dia 3, a San Francesc, entrada de nit, Completes solemnes.

Dia 4, a les set Comunió General pels terciaris. A les 9 y mitja Tercia cantada, Ofici Major en sermó per Moss. Joseph Auba. Entrada de nit, conclusió de la Novena en sermó pel mateix orador del matí, finalment, se donara l'Absolució general ab indulgència plena y se celebrarà la piedosa ceremonia de la mort del Sant Patriarca.

CORRESPONDENCIA

A Moss. B. Juan, D. B. Ferrá, D. J. Bibiloni, D. M. Ferrá, y D. Joseph Aguiló donam les gracies pels treballs que nos feren pel nombre dedicat a Balmes.

Un Cronista: El seu treball *Estudi Social* ens agrada ferm y esperam el darrer article.

D. M. Ferrá: Rebut el seu sonet. Gracies. Enviats els noms a M. J. J.

D. Ll. Cortés: Publicarem sa poesia. Garcies.

D. C. T. Pensáven qu'el seu treball era en prosa. En poesia per noltres resulta un poc llarg. Aixímeteix hi va.

Moss. G. R. Sempre li hem servit Ca-nos tra. Aquests bons carters de devers Sineu me reixen que los treguen sa vessa.

D. F. R. Les postalas geogràfiques son a 10 céntims. ¿V. que coneix Es Cabó Roig? Li torna el salutó.

